

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2003 vp

Hallituksen esitys laiksi arkistolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä marraskuuta 2003 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi arkistolain muuttamisesta (HE 120/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- korkeakouluneuvos Juhani Hakkarainen, opetusministeriö
- pääjohtaja Jussi Nuorteva, hallintojohtaja Anitta Hämäläinen ja pääluottamusmies Tuula Partanen, Kansallisarkisto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan arkistolakia muutettavaksi siten, että siihen lisätään perussäännökset arkistolaitoksen johtamisesta sekä ratkaisuvallan käyttämisestä laitoksessa. Esityksen seurauksena arkistolaitoksen johtokunta lakkautetaan, minkä jälkeen laitoksen toimintaa johtaisivat ja ylintä päätösvaltaa käyttäisivät laitoksen

päällikköinä toimivat virkamiehet. Esitykseen sisältyy myös teknisluontoinen muutos, joka koskee maakunta-arkistojen piiri- jaostaa päätettäessä noudatettavaa menettelyä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2004.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Tulosbudjetoinnissa ja -ohjauksessa virkamiesjohdolla on keskeinen asema. Opetusministeriö tekee tulossopimuksen arkistolaitoksen vir-

kamiesjohdon kanssa, jolloin viraston päälliköllä on tulosvastuu. Johtokunta on nykyisin kuitenkin arkistolaitoksen ylin päättävä elin, jonka tehtävänä on ohjata ja valvoa laitoksen toimintaa, päättää toiminnan suuntaviivoista sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja talousarvioehdotuksesta. Näin ollen valta arkistolaitoksen toimintapolitiikasta on periaatteessa johtokunnalla, mutta vastuu toiminnasta virkamiesjohdolla. Valiokunnan mielestä johtokunnan lakkauttami-

nen selkeyttää arkistolaitoksen toiminnan johtamista samoin kuin ministeriön ohjauksen ja valvonnan välittymistä.

Tarkoitus on, että arkistolaitokseen perustetaan strategista suunnittelua tukeva neuvottelukunta, joka käsittelee arkistolaitoksen kehittämissuuntia ja toimintalinjojen suunnittelua sekä edistää arkistolaitoksen ja sen sidosryhmien välistä yhteistyötä. Neuvottelukunnassa sidosryhmien edustautuminen voi olla selvästi laajempaa kuin nykyisessä suppeassa johtokunnassa. Neuvottelukunnan avulla arkistolaitoksen virka-

miesjohdolle tulee tieto sidosryhmien näkemyksistä laitoksen toimintaa kehitettäessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että neuvottelukunnassa on myös laitoksen henkilöstön edustus.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kaarina Dromberg /kok	Kirsi Ojansuu /vihr
vpj.	Sinikka Hurskainen /sd	Aila Paloniemi /kesk
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Marja Tiura /kok
	Tuomo Hänninen /kesk	Jutta Urpilainen /sd
	Jyrki Katainen /kok	Raija Vahasalo /kok
	Rauno Kettunen /kesk	Unto Valpas /vas
	Minna Lintonen /sd	vjäs. Minna Sirnö /vas.
	Mikaela Nylander /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.